

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ ЮРИДИЧНИЙ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри цивільного
права та процесу
факультету юридичного
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол №1 від 29 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри цивільного права
та процесу

_____ проф. Косак В. М.

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СІМ'Я І ПРАВО»,

що викладається в межах ОПН «Право»
другого магістерського рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності 081 «Право»

Львів – 2022 рік

Назва курсу	Сім'я і право
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Січових Стрільців 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	кафедра цивільного права та процесу
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право»
Викладачі курсу	Ромовська Зорислава Василівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права та процесу
Контактна інформація викладачів	zoryslava.romovska@lnu.edu.ua https://law.lnu.edu.ua/employee/romovska-zoryslava-vasylivna кафедра цивільного права та процесу
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються згідно графіку, який затверджується на кафедрі цивільного права та процесу
Сторінка курсу	http://law.lnu.edu.ua/course/pravove-rehulyuvannya-simejnyh-vidnosy
Інформація про курс	Предметом вивчення даного курсу є сімейне законодавство, яке регулює відносини між батьками та дітьми, іншими членами сім'ї та родичами. Глибоке засвоєння студентами правових засад регулювання сімейних відносин є необхідною умовою формування кваліфікованих юристів, зокрема, майбутніх юрисконсультів, адвокатів, суддів, нотаріусів, прокурорів. Дана дисципліна буде цікавою також для усіх, хто цікавиться проблемами сімейного права.
Коротка анотація курсу	Дисципліна <u>«Сім'я і право»</u> є вибірковою дисципліною з спеціальності <u>Право 081</u> для освітньої програми <u>Право</u> , яка викладається в четвертому семестрі в обсязі <u>3</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення навчальної дисципліни «Сім'я і право» є засвоєння студентами положень сімейного законодавства, теоретичних знань та судової практики у сфері сімейних відносин між батьками та дітьми, іншими членами сім'ї та родичами. Завданнями вивчення даної навчальної дисципліни є: -сприяти засвоєнню студентами змісту правових актів, -навчити студентів використовувати їх при вирішенні конкретних правових питань; -набути навиків складання документів (позовних заяв, договорів тощо)
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1.Дякович М.М. Сімейне право: навчальний посібник.К.: ЕКУС.2022.416 с. 2. Сімейне право України// під ред О. В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер, 2019.520с. 3. Науково-практичний коментар Сімейного кодексу України// під ред.

	<p>Д.В. Журавльова. - К.: Центр навчальної літератури, 2018р. 520с/ Додаткова література: 1.Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 21-22, ст.135 2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.492 3. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 38, ст.509 4.Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402- III Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 30, ст.142 6. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004 7. Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р.№ 643. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/07/21/081-pravo-bakalavr-644-20.07.2022.pdf 8.Аліменти. Актуальне законодавство та судова практика./ С.В. П'єтков, Д.В. Журавльов, О.Ю. Дрозд, В.Г. Дрозд. ЦУЛ., 2021, 342с. 9.Сафончик О.І. Шлюбні правовідносини в Україні: проблеми теорії і практики.- Фенікс,2018.- 378с. 10.Масюк В.В., Німашук М.Д. Позбавлення батьківських прав: юридичні аспекти – К. : Право, 2020, 246с 11. Нікітюк О.М. Охорона та захист права спільної власності подружжя: нотаріат, суд, виконавче провадження. К.: Алерта, 2018. 208с. 12.Scherpe J. M. European Family Law / Jens M. Scherpe., 2018. – 1408 с.</p>
Тривалість курсу	<u>90 год.</u>
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - положення актів сімейного законодавства України та міжнародних договорів щодо правового регулювання правовідносин між подружжям, батьками та дітьми, іншими членами сім'ї та родичами; - основні положення сімейно-правової доктрини з питань виникнення та припинення правовідносин між подружжям, батьками та дітьми, особистих немайнових та майнових правовідносин між членами сім'ї та родичами, влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; - підходи судової практики щодо тлумачення і застосування законодавства України, що регулює сімейні правовідносини. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильно тлумачити сімейно-правові норми; - застосовувати сімейно-правові норми для вирішення конкретних

практичних ситуацій (казусів);
 - складати проекти договорів та інших документів.
 Вивчення навчальної дисципліни «Сім'я і право» спрямовано на розвиток у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:
 Очікувані інтегральні компетентності:
 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності
 Очікувані загальні компетентності:
 1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 2.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 3.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
 4.Здатність бути критичним і самокритичним.
 5.Здатність працювати в команді.
 Очікувані спеціальні (фахові) компетентності:
 1.Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.
 2.Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, цивільне і цивільне процесуальне право
 3.Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .
 4.Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
 5.Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
 6.Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
 Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання
 1.Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
 2.Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
 3.Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.
 4.Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
 5.Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
 6.Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
 7.Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.
 8.Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової

	<p>системи.</p> <p>9. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.</p> <p>10. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.</p> <p>11. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях</p>
Ключові слова	Сімейні відносини, сім'я, подружжя, дитина, право на материнство, право на батьківство, визнання батьківства (материнства), встановлення факту батьківства (материнства), оспорювання батьківства (материнства), аліменти, усиновлення, прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу, патронад над дитиною, опіка над дітьми, піклування над дітьми, орган опіки та піклування тощо.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>ТЕМА 1. Сім'я. Загальні засади правового регулювання сімейних відносин</p> <p>ТЕМА 2. Шлюб. Недійсність шлюбу.</p> <p>ТЕМА 3. Припинення шлюбу.</p> <p>ТЕМА 4. Правовий режим майна подружжя.</p> <p>ТЕМА 5. Правовідносини з утримання подружжя</p> <p>ТЕМА 6. Визначення походження дітей</p> <p>ТЕМА 7. Особисті немайнові правовідносини батьків та дітей.</p> <p>ТЕМА 8. Майнові правовідносини батьків та дітей</p> <p>ТЕМА 9. Усиновлення</p> <p>ТЕМА 10. Форми сімейного влаштування дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.</p> <p>ТЕМА 11. Особисті немайнові права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів. Зобов'язання по утриманню інших членів сім'ї</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру
Пререквізити	<p>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з теорії держави та права, конституційного та цивільного права, достатніх для сприйняття категоріального апарату (право на сім'ю, опіка та піклування як форма влаштування дітей, що позбавлені батьківського піклування тощо).</p> <p>За умови вибору даної дисципліни студентами інших факультетів, викладання буде адаптоване для належного сприйняття інформації студентами, які не вивчали відповідні галузі права.</p>
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекційні заняття з використанням презентацій. Практичні заняття у формі дискусій. Тьюторський супровід студентів.
Необхідне обладнання	Під час лекційних занять використовується програмне забезпечення.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>50</u>

<p>діяльності)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • модуль: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>50</u> Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані під час практичних занять, при написанні модульних робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<p>http://law.lnu.edu.ua/course/pravove-rehulyuvannya-simejnyh-vidnosyn</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>